

frem i den nyeste Tid og navnlig ikke i sidste Samling, derom vidner ikke blot Folkethingets, men ogsaa Landsthingets Betænkning — jeg holder dem her i min Haand —; der er ikke deri Tale om at bestride Statens Eiendomsret. Den Professor, som det ærede Medlem nævnte, har jeg netop ogsaa tænkt paa, men det er 20 Aar siden, at de Forelæsninger bleve holdte, hvortil Kirkens Eiendomsret doeredes. — Maaffe maa jeg til den høitærede Kirke- og Undervisningsminister bemærke, at Kirkekommissionen behandlede 21 forskjellige Anliggender, og skjøndt jeg ganske vist skal erkjende, at flere maatte finde deres Afgjørelse ad administrativt Veie — hvilket ogsaa tilfældet er — maa jeg dog fastholde, at i de fleste Tilfælde, nemlig, saavidt jeg kan se, i 12, maatte de finde deres Afgjørelse ad Lovgivningsveien.

J. A. Hansen: Det er nogle Udtalelser af den høitærede Minister, der have foranlediget mig til endnu at ønske at sige et Par Ord. Den ærede Minister gjentog flere Gange, at jeg havde talt om Folket, og, naar man saaledes siger, at jeg har udtalt, at Folket vil Dette og Hint, kan det saa let misforstaaes; derfor har jeg ikke brugt Ordet Folket, men jeg har sagt: den store Flerhed af Befolkningen, og deri ligger noget ganske Andet. Der store Flerhed af Befolkningen vil ønske af sit inderste Hjerte at faae denne Reform gennemført paa en saadan Maade som den, der i Hovedsagen foreligger her i dette Forslag, og jeg holder mig overbevist om, at man ved Valgene omkring i Landet, i Kredse, der ikke ere aldeles døde, vil finde, at dette Punkt er et af dem, der ville afgjøre mangen en Valgkandidats Skæbne paa Valgtribunen. Den ærede Minister udtalte her forskellige Sætninger, som jeg ikke mindes, at jeg har hørt ham udtale saaledes før. Det var derfor, at jeg uvilkaarligt kom til at sige, at det var mig meget interessant at høre, at Ministeren kunde komme til disse Udtalelser nu. Een af dem var den, at han mente, at det var urigtigt, at jeg — og det opholdt han sig ved — talte om „vore andre Embedsmænd“ ligeoverfor Præsterne. Jeg skulde

menne, at vi ere berettigede til at kalde Præsterne vore Embedsmænd; jeg skulde menne, at det er forunderligt at høre den høitærede Minister gjentagne Gange lægge Vægt paa, at jeg har turdet udtale disse Ord: „vore andre Embedsmænd“; thi deri ligger, at han ikke synes, at Præsterne med Rette kunne kaldes vore Embedsmænd. Jeg skulde tro, at ethvert Medlem af Folketimen har Ret til at kalde Folketimens Præster „vore Embedsmænd“, og at de ere dette, har han mig vitterligt heller ikke negtet før, og forsaavidt der ikke kommer nogen Forklaring fra den ærede Ministers Side om denne forunderlige Holde fast ved min Udtalelse, at kalde vore Præster Embedsmænd, tror jeg, at han mener, at vi ikke maa kalde Præsterne vore Embedsmænd, men dette vilde dog være en ganske mærkelig Paastand. At geistlige Embedsmænd have forskellige Forretninger fra vore andre Embedsmænd, vide vi Alle, men dette forandrer ikke deres Natur at være Statens Embedsmænd, de ere jo ikke Andet end Statens Embedsmænd. Vore andre Embedsmænd have jo høist forskellige Forretninger, Nogle ere Dommere, Nogle Dyrigheds personer, Nogle Væger og Soldembedsmænd, Andre Postembedsmænd, de have Alle tilsammen høist forskellige Forretninger, men med Hensyn til deres Lønningsmaade og Stilling til Staten ere de stillede paa een og samme Maade. Det, at Præsterne have Forretninger, der ere forskellige fra andre Embedsmænds, forhindrer altsaa ikke, at vi, naar vi tale om deres Lønning og Lønningsmaade, kunne kalde og stille dem paa samme Fod som vore andre Embedsmænd. Den Indsigelse, jeg her hørte, har virkelig overrasket mig. Naar man vil stille dem høiere, hvorledes kan dette da forjones med, at man ligefrem lader dem fungere som Statens Oppebørjelsbetjente? Eigesom Sold- og Postembedsmænd opkræve Sold- og Postgebyrer, saaledes opkræve Præsterne Statens Tiende; dette er da at trykke dem lige ned i de allerverdsligste af alle mulige verdslige Forretninger, og saa vil man endda, at de skulle staa høiere end vore andre Embedsmænd! Det, som Ministeren ogsaa kom tilbage til, at det skulde styrke det gode Forhold mellem Præ-